

Sygn. akt. II Cs 133/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Wiesława Buczek – Markowska (spr.)

Sędziowie SO Violetta Osińska

SO Małgorzata Grzesik

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 lipca 2014 r. w Szczecinie

sprawy ze skargi R. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu (sygn. akt. I C 232/13)

z powództwa R. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ś.

o zapłatę

postanawia

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 maja 2014 r. R. K. złożył skargę na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym przed Sądem Rejonowym w Świnoujściu (sygn. akt. I C 232/13), domagając się stwierdzenia przewlekłości postępowania oraz przyznanie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania, zlecenie podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności przez Sąd Rejonowy oraz zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż od ponad roku nie otrzymuje żadnych informacji na temat swojej sprawy. Zaznaczył, że Sąd Rejonowy w Świnoujściu ma lekceważący stosunek do jego sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zaznaczyć, iż pomimo tego, że postępowanie w niniejszej sprawie przed Sądem I instancji zostało nieprawomocnie zakończone wyrokiem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 26 czerwca 2014 r., to niniejszą skargę należało merytorycznie rozpatrzyć z uwagi na to, iż została ona wniesiona w dniu 10 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy po analizie akt sprawy I C 232/13 pod kątem okoliczności mających znaczenie dla stwierdzenia, czy nastąpiła nieuzasadniona przewlekłość postępowania uznał, że zgłoszona przez R. K. skarga nie jest zasadna.

W niniejszej sprawie zaistniały bowiem następujące okoliczności:

W dniu 22 kwietnia 2013 r. wpłynął do Sądu Rejonowego w Świnoujściu pozew o zapłatę wniesiony przez R. K. przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w Ś., który domagał się przyznania mu zadośćuczynienia w kwocie 20.000 zł za poniesione straty w zdrowiu psychicznym i fizycznym w Zakładzie Karnym. Jednocześnie wraz z pozewem złożył wnioski o zwolnienie go do kosztów sądowych.

W dniu 25 kwietnia 2013 r. wydano zarządzenie nakazujące wezwać powoda do uzupełnienia braków formalnych oraz podania imion i nazwisk świadków zgłoszonych w pozwie. Powyższe zarządzenie wykonano 29 kwietnia 2013 r. Uzupełnienie pozwu nastąpiło w dniu 14 maja 2013 r., jednocześnie powód złożył oświadczenie o stanie rodzinnym, posiadanym majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Postanowieniem z dnia 16 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości, a zarządzeniem nakazano doręczyć odpis pozwu pozwanemu. Powyższe zarządzenie wykonano w dniu 17 maja 2013 r.

W dniu 19 maja 2013 r. powód wniósł o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata. W dniu 27 maja 2013 r. powód złożył pismo, w którym przedstawił kolejne okoliczności związane ze sprawą. Dnia 7 czerwca 2013 r. do Sądu wpłynęła odpowiedź na pozew Dyrektora Aresztu Śledczego w Ś.. Zarządzeniem z dnia 14 czerwca 2013 r. pozwany został wezwany do uzupełnienia braków formalnych odpowiedzi na pozew, któremu uczynił zadość w dniu 20 czerwca 2013 r. Zarządzeniem z dnia 21 czerwca 2013 r. termin rozprawy wyznaczono na dzień 13 sierpnia 2013 r., powyższe zarządzenie wykonano w dniu 24 czerwca 2013 r. Dnia 13 sierpnia odbyła się rozprawa, która została odroczone na termin z urzędu. W dniu 19 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu zwrócił się odeszwą o udzielenie pomocy sądowej do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. w celu przesłuchania świadka. Pismem z dnia 1 października powyższy Sąd zwrócił odeszwę informując, iż świadek B. L. przebywa w Zakładzie Karnym we W., a więc właściwy do jego przesłuchania jest Sąd Rejonowy w Szamotułach. W dniu 9 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu wystąpił z podobną odeszwą do Sądu Rejonowego w Szamotułach. Dnia 19 grudnia 2013 r. uzyskano informację, iż powyższe odeszwa została zarejestrowana w Sądzie, ale nie wydano żadnych zarządzeń z uwagi na to, iż sędzia był na długim urlopie. Pismem z dnia 4 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Szamotułach poinformował, iż przekazał odeszwę do Sądu Rejonowego w Koszalinie, ten zaś wyznaczył termin rozprawy na 3 kwietnia 2014 r. W dniu 14 marca 2014 r. powód złożył wniosek o zmianę pełnomocnika ustanowionego z urzędu, który to wniosek został rozpatrzony pozytywnie postanowieniem wydanym w dniu 28 marca 2014 r. W dniu 3 kwietnia 2014 r. odbyła się rozprawa, na której przesłuchano świadka B. L..

Zarządzeniem z dnia 14 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu wyznaczył rozprawę na dzień 24 czerwca 2014 r. Rozprawa odbyła się zgodnie z planem. Po jej przeprowadzeniu Sąd Rejonowy w terminie publikacyjnym w dniu 26.06.2014r. wydał wyrok, w którym oddalił powództwo.

Na podstawie tak ustalonego przebiegu czynności, Sąd Okręgowy uznał, iż sprawie sygn. I C 232/13 nie doszło do przewlekłości postępowania.

W przedmiotowej sprawie zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 2 w zw. z art. 1 ust. 1 przepisy w/w ustawy stosuje się odpowiednio, gdy na skutek działania lub bezczynności sądu albo komornika sądowego doszło do naruszenia prawa strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej orzeczenia sądowego.

Strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania właściwy jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie. Sąd, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania, ocenia terminowość i prawidłowość podjętych przez Sąd czynności.

Skarga może zawierać żądanie wydania sądowi rozpoznającemu sprawę albo prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności oraz zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej w wysokości od 2.000 zł do 20.000 zł (art. 6 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy).

Zauważyć przy tym należy, iż jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 22 marca 2007 r., sygn. akt II S 1/07 (KZS 2007/3/42), przewlekłość postępowania zachodzi, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwlekłe i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu.

Z kolei w postanowieniu z dnia 03 kwietnia 2009 r., sygn. akt II OPP 6/09, Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że stosownie do przepisu art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym, o nieuzasadnionej zwłoce można mówić wówczas, jeśli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jego zakończenia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania. Ocena ta nie może być oderwana od obowiązku sądu rozpoznawania wszystkich spraw wniesionych do sądu bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznawanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż Sąd orzekający w okresie objętym skargą podejmował czynności w niniejszej sprawie w rozsądnych terminach. Wytoczenie powództwa nastąpiło 22 kwietnia 2013 r., zaś Sąd już 25 kwietnia 2013 wydał pierwsze zarządzenie w sprawie. Kolejne czynności wykonywane są przez Sąd Rejonowy w podobnych odstępach czasu, przy czym najdłuższa przerwa wynosiła około 2 miesiące. Należy jednak zaznaczyć, że pewne wydłużenie postępowania nie było zależne od Sądu Rejonowego w Świnoujściu, a od sądów, którym przekazywano odezwę w celu przesłuchania jednego ze świadków. Trudno więc obciążać za ww. opieszałość Sąd Rejonowy w Świnoujściu, podczas gdy dochował on należytej staranności i starał się podejmować czynności w możliwie szybkich terminach.

W judykaturze wskazuje się, że przewlekłość postępowania zachodzi gdy, postępowanie to trwa znacznie dłużej niż można oczekiwać, że będzie trwało w prawidłowo funkcjonującym sądzie. Trzeba uwzględnić, iż podejmowanie czynności w sprawie następuje co do zasady, według kolejności spraw pozostających do rozpoznania w danym sądzie. Zatem obciążenie sądu ilością spraw może zatem wpływać na termin ich rozpoznania. Oczywiście okoliczność ta nie wyłącza odpowiedzialności Skarbu Państwa za sprawne prowadzenie postępowania, to jednak uznać należy, że przewlekłość występuje wówczas, gdy okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy znacznie wydłuża się tak, iż w sposób oczywisty samoistnie narusza prawo strony od uzyskania rozstrzygnięcia w rozsądnym terminie. Opóźnienie w załatwieniu sprawy musi być nadmierne w stopniu wyższym niż przeciętny.

W ocenie Sadu Okręgowego, okresy przerwy nie dłuższe niż 2 miesiące pomiędzy kolejnymi czynnościami podejmowanymi przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu nie są istotnie nadmierne i mieszczą się w dopuszczalnych granicach oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy pozwalających na zachowanie prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, iż brak jest podstaw do formułowania twierdzeń, iż doszło do naruszenia prawa R. K. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

W konsekwencji, brak było podstaw do przyznania uczestnikowi jakiegokolwiek kwoty tytułem zadośćuczynienia.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r., orzekł jak w sentencji.